

УДК 7.026:763(477)

ОБРАЗНО-ПЛАСТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ ЛІТОГРАФІЙ ВОЛОДИМИРА РАДЬКА 1980-х РОКІВ

РАДЬКО Катерина

Київський Університет імені Бориса Грінченка, Київ, Україна
k.radko@kubg.edu.ua

Розглянуто творчий доробок Володимира Радька, випускника Київського державного художнього інституту, який є одним з найцікавіших представників київської школи графіки. Основну увагу зроблено на аналізі його серій естампів що належать до станкової графіки, виконаних у техніці літографії протягом 1980-х років. Графічні твори митця вирізняються оригінальною авторською манерою, віртуозною технічною майстерністю, складним і цікавим композиційним вирішенням кожного аркуша з серії естампів. Літографські серії художника заслуговують на увагу та подальше більш глибоке дослідження їхніх художньо-образних особливостей.

Ключові слова: графічне мистецтво, естамп, літографія, плаский друк.

ВСТУП

Літографія – одна з найскладніших технік плаского друку, яка вирізняється поміж інших технік ручного друку багатою варіативністю зображувальних ефектів: це рисунок пером та олівцем, акварельні розмивки тушшю, техніка асфальту і гравюри на камені. Технічний діапазон літографії потребує високої майстерності виконавця, як художника, так і друкаря [3].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Попри те, що техніка літографії була дуже популярною серед київських графіків в другій половині ХХ ст., як «книжників», так і «станковістів», тема творчості художників-літографів досі висвітлювалася недостатньо докладно і потребує подальшого дослідження. Володимир Андрійович Радько – один із найяскравіших представників українських графіків, що віртуозно володіє цією технікою естампа, творча діяльність якого досі не отримала серйозного аналізу мистецтвознавців, і без якого опис сучасної української графіки не може бути вичерпним і об'єктивним. Висвітлення і систематизація творчості В. А. Радька в царині плаского друку, є важливим для ілюстрування та розуміння процесів, що відбувалися в українській графіці кінця ХХ ст., і які мають вплив на стан і розвиток мистецтва друку в сучасній Україні. Останнім часом прослідковується відновлення інтересу до цієї шляхетної техніки друку.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Художник-графік В. А. Радько народився 1951 року у с. Межиріч Канівського району Черкаської області. Після закінчення Одеського художнього

училища ім. М.Б.Грекова (1971) продовжив навчання на факультеті графіки Київського державного художнього інституту (далі – КДХІ) у майстерні книжкової графіки, якою керував В. Я. Чебаник. Впродовж навчання В. Радько неодноразово звертається до техніки літографії у своїх курсових роботах, а згодом обирає її для своєї дипломної роботи – художнього оформлення та ілюстрації до книги Максима Горького «Мати» (1983), аркуш з якої представлений на рис. 1.

Робота мала успіх та увійшла до експозиції IV Республіканської виставки «Художник і книга» [2]. Слід зазначити, що методика викладання плоского друку у КДХІ передбачала посаду друкаря-літографа [1] і дипломну роботу Володимира друкував Олександр Папірний, що майстерно володів технікою друку з літографського каменю.

Художник повертається до техніки літографії, працюючи над серіями, що їх було створено під час роботи у творчих групах Будинку творчості «Сенеж» Спілки художників СРСР, розташований у Підмосков'ї. Починаючи з 1972 року СХ СРСР організовує у м. Солнечногорск на березі озера Сенеж молодіжні групи, в яких отримали путівку в життя декілька поколінь радянських художників [4]. Під час своєї першої поїздки «на Сенеж» Володимир створює серію «Замок Ричарда», до якої входять наступні аркуші: «Ранок», «День», «Вечір», розмір кожного з них 49х55 см, і виконаних у техніці кольорової літографії надрукованої з двох каменів, та «Рисунок голови дівчини» 33х38см, кольорова літографія, друк з одного каменю (1984). Під час свого другого перебування у творчій групі автор працює над аркушем «Гра» 56х48см, літографія, друк з одного каменю (1987). А перебуваючи на творчій базі під Москвою у третє, створює серію, яку сміливо можна назвати візитівкою графіка. Мова йде про три аркуші, об'єднаних назвою «Вечір» і виконаних у техніці кольорової літографії надрукованої з трьох каменів (1988), аркуш з якої представлений на рис. 2.

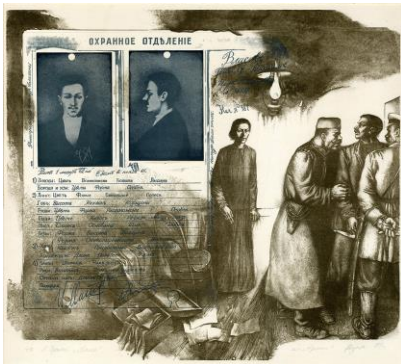

Рис. 1. Радько В.А. "Арешт"
кольорова літографія 31,8х38 см

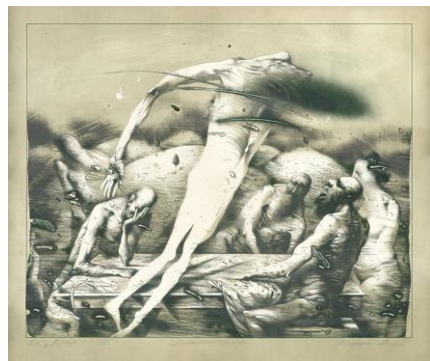

Рис. 2. В.А. Радько "Вечір"
кольорова літографія 47х65 см

На створення цієї серії естампів художника надихнули трагічні чорнобильські події, пам'ять про які була ще зовсім свіжою. Того ж року, вже у Києві, В.А. Радько на базі експериментальних майстерень Співки художників УРСР на Оболоні [3], створює наступні кольорові естампи: диптих «Адам і Єва» 50х40 см, та два аркуші серії «Жертвоприношення» 50х62 см (1989).

ВИСНОВКИ

На прикладі літографій Володимира Радька, роботи якого вперше розглянуто у хронологічній послідовності, прослідковується розвиток і тенденції що були характерними для української станкової графіки кінця ХХ ст., результати даної розвідки мають стати базисом для більш ґрунтовного дослідження творчості одного з найцікавіших графіків сучасної України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Попович К. М. Методичні засади викладання літографії у національній академії образотворчого мистецтва та архітектури / К. Попович // Педагогічна спадщина: персоналії в історії освіти НАОМА, здобутки, інновації в контексті європейської інтеграції України : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (Київ, 11–12 березня, 2019 року) / Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. К.: КИТ, 2019. 128 с.
2. Попович К. Жанрова структура та художньо-стильові особливості мистецтва літографії київської школи графіки 1980-х років / К. Попович // Українська академія мистецтва. 2016. Вип. 25. С. 235-245.
3. Літографія. Київ. 1988-2020: каталог / Центр Сучасного Мистецтва «Білий Світ» К.: 2020. 70 с.
4. URL: <https://amp.www.google-info.org/2999444/1/senezh-dom-tvorchestva.html>.

RADKO K.

IMAGINATIVE AND PLASTIC CONCEPT OF V. RADKO'S WORKS DURING THE 1980s

The conference abstracts studies the work of Volodymyr Radko, a graduate of the Kyiv State Art Institute, who is one of the most interesting representatives of the Kyiv School of Graphics. It focuses on the analysis of his series of prints that belong to easel graphics, made in the technique of lithography during the 1980s. The graphic works of the artist are distinguished by an original author's manner, virtuoso technical mastery, complex and interesting compositional solution of each sheet from a series of prints. The artist's lithographic series deserve attention and further deeper study of their artistic and figurative features.

Key words: *graphic art, print, lithography, flat printing* *Анотація англійською мовою.*